

PvdA
Súdwest-Fryslân

Verkiezingsprogramma
2018-2022

PvdA
MEER KANSEN, MEER DELEN

Verkiezingsprogramma
PvdA Súdwest-Fryslân
2018-2022

Meer kansen, meer delen

Inleiding

Dit is het verkiezingsprogramma van de PvdA in de gemeente Súdwest-Fryslân. Op 22 november 2017 zijn de verkiezingen van de gemeenteraad voor de periode 2018-2022. In dit programma kunt u lezen waar we voor staan als PvdA. We beschrijven waar we ons druk om maken en welke zaken we willen bereiken in de komende jaren.

De PvdA heeft zich altijd hard gemaakt voor een eerlijke verdeling van werk, inkomen en onderwijs. Dat blijven we onvermoeibaar doen. Arbeid staat voor ons symbool voor ‘meedoen’ in de breedste zin van het woord, iedereen hoort erbij en iedereen doet mee. We staan we pal voor goede woningen voor iedereen, rijk of arm. Goede huizen in een samenleving die met elkaar in verbinding staat, een samenleving met een sterke mienskip waarin alle dorpen en wijken goede voorzieningen hebben.

Onze gemeente is per 1 januari 2018 de grootste van heel Nederland en kent dan 89 kernen. Dat vraagt van de gemeente een grote inzet als het gaat om het kennen van de wensen van haar inwoners. Dorpen en wijken moeten de ruimte hebben om hun omgeving aan te passen of te verbeteren naar inzicht van de eigen bewoners. De gemeente ondersteunt hierbij. We maken ons sterk voor het milieu en duurzaamheid zodat onze gemeente en daarmee de aarde leefbaar blijft. Kortom, een prettige samenleving waar het voor iedereen aangenaam leven is. Met meer kansen en meer delen. Voor elkaar en voor onze toekomst. Samen met de PvdA.

Wij wensen u veel leesplezier.

Twitter: @PvdAswf
Facebook: PvdA Súdwest-Fryslân
E-mail : info@pvdaswf.nl

Indeling

1. Werk en Inkomen	7
2. Zorg en Leefbaarheid	11
3. Jeugd en Onderwijs	15
4. Sport en Cultuur	18
5. Wonen, economie en toerisme	20
6. Openbaar gebied	24
7. Milieu, energie, duurzaamheid	26
8. Veiligheid en dienstverlening	28
9. Financiën	30

1. Werk en inkomen

De PvdA wil:

Werk

- Een 'Plan van de Arbeid', gericht op het uitbreiden van werkgelegenheid, vooral voor mensen met minder of een lagere opleiding of nieuwe Nederlanders;
- Goed werk met loon volgens de cao;
- Structureel werk heeft een vast contract, dus minder uitzendwerk of payrollcontracten;
- Lokale ondernemers hebben makkelijk toegang tot gemeentelijke aanbestedingen, dus 'eigen ondernemers voorop!';
- Social Return, het inzetten van mensen met een afstand tot werk, is een vast onderdeel van alle aanbestedingen;
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door voldoende stageplekken en werkervaringsplaatsen aan te bieden binnen de eigen organisatie;
- Werkervaringsplekken duren niet langer dan drie maanden en worden bij gebleken geschiktheid omgezet in een contract;
- Getrapte beloning voor mensen die stijgen op de participatieladder;
- Werkervaring moet lonen, iemand die werkervaring opdoet ontvangt daarvoor een vergoeding van € 150,- per maand;
- Werken vanuit een uitkering moet lonen, iemand die werkt mag een deel van het loon houden tot € 300,- per maand.

Inkomen

- De gemeente SWF wordt de meest sociale gemeente van Nederland;
- Het aanvragen van een uitkering, schulddienstverlening of minimabijdrage verloopt snel en prettig. We werken vanuit vertrouwen;
- Armoede onder kinderen accepteren we niet. Kinderen uit een minder draagkrachtig milieu, hebben dezelfde kansen als alle andere kinderen. Ook zij zitten op sport, muziek, zwemles en als ze naar de brugklas gaan beschikken ze over een computer en een fiets;
- Jongeren onder de 27 jaar zitten nooit thuis, ze werken of gaan naar school.

Vrijwilligerswerk

- "Vrijwilligers zijn kampioenen", we ondersteunen hen volop;

- Iedereen als vrijwilliger actief is moet gratis de Verklaring omtrent gedrag (VOG) kunnen krijgen;
- De gemeentelijke vrijwilligersvergoeding voor mensen met een uitkering of laag inkomen verhogen we naar 100,- per maand, dus € 1.200,= per jaar.

Schulden

- Mensen met schulden hebben altijd recht op schulddienstverlening;
- Jongeren krijgen voorlichting over het voorkomen van schulden.

Werk

De PvdA is de partij van werk, werk, werk. Werk geeft zelfrespect, brengt zelfstandigheid mee en is de aanjager van integratie en participatie. De meeste van onze inwoners zijn aan het werk en weten zich op eigen kracht en met behulp van werkgevers prima te ontplooien. Maar nog te veel mensen staan aan de kant, de werkloosheid onder jong en oud is nog altijd te hoog dus extra inzet blijft nodig. Het gaat ook in SWF langzaam beter met de werkgelegenheid. Meer mensen vinden sneller een baan. Wij zetten ons in voor een werkgelegenheidsplan waarin voor iedereen die wil werken, ook een baan is. De PvdA zet zich in voor een toename van de werkgelegenheid door samen met anderen te investeren in echte banen en scholing. Gericht op goed werk met loon volgens de cao met een vast contract als norm. Ook ZZP'ers worden optimaal ondersteund. Wij willen een arbeidsmarkt voor iedereen, voor jong en oud. De gemeente neemt d.m.v. een "Plan van de Arbeid" meer regie op de arbeidsmarkt en samen met werkgevers, werknemers en scholen, kijken naar de mogelijkheden die er zijn voor jong en oud.

Inkomen

Het hebben van een passend inkomen is van groot belang voor een zelfstandig leven. Armoede is ingrijpend en een belangrijke oorzaak van achterstand en sociale uitsluiting. Dat accepteren we niet. Wij zorgen ervoor dat mensen met een laag inkomen, ook ZZP'ers, dezelfde mogelijkheden hebben als ieder ander. Via het minimabeleid krijgen zij tegemoetkomingen en kwijtscheldingen als dat nodig is. Door het speciale Kindpakket kunnen alle kinderen los van inkomen ouders dezelfde dingen doen (sport, cultuur, zwemdiploma). Niet alleen voor mensen met een uitkering maar ook voor werkenden met een laag inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Dus zo doet iedereen mee.

Deze vele ZZP'ers zijn creatief in het vinden van werk. Wij ondersteunen hen bij het oprichten van broodfondsen en andere mogelijkheden om hun zekerheden te vergroten. Bij aanbestedingen richten we de regels zo in dat lokale ondernemers en ZZP'ers optimaal de kans hebben om de opdracht uit te voeren: 'eigen ondernemers eerst!'.

De PvdA is voorstander van een experiment binnen de Participatiewet, waardoor de gemeente werkt vanuit vertrouwen. Controleren en straffen zijn niet de middelen om mensen te stimuleren. Mensen zijn zelfredzaam en willen altijd vooruit in het leven, in veel gevallen kunnen mensen dat prima zelf. En als het nodig is kan de gemeente diegenen die dat nodig hebben de mogelijkheden en middelen tot verder komen aan reiken.

Zo moeten mensen zeggenschap hebben over hun eigen omscholing en mogen zij zelf bepalen hoe zij een omscholingsbudget willen inzetten.

Participeren op de arbeidsmarkt moet lonen, dus zowel vrijwilligerswerk, als werkervaringsplaatsen en vooral werk moeten een positief inkomensverschil betekenen voor mensen die van een uitkering leven. Wij pleiten voor getrapte beloning van mensen die participeren vanuit een uitkering. Vrijwilligerswerk wordt beloond met een gemeentelijke bijdrage van € 100,- per maand, dus 1.200,- per jaar. Een werkervaringsplaats levert financieel meer op, namelijk € 150,- per maand, afhankelijk van het aantal uur dat iemand werkervaring op doet. En iemand die werkt vanuit de uitkering mag een deel van de inkomsten behouden tot € 300,- per maand, dus 3.600,- per jaar.

Vrijwilligerswerk

In onze gemeente wordt veel vrijwilligerswerk verricht en dat is van onschatbare waarde. Vrijwilligers zijn de kampioenen van onze samenleving. Zij moeten een goede ondersteuning krijgen bij hun werkzaamheden en ook bij het vinden en binden van nieuwe vrijwilligers.

Voor een deel van de mensen is werk niet meer mogelijk. Zij ontvangen een uitkering en als dat nodig is helpt de gemeente hen door actief in de samenleving te worden of blijven door bijvoorbeeld passend vrijwilligerswerk. Iedereen die een inkomen heeft tot 120% van het minimumloon, heeft recht op een vrijwilligersvergoeding van € 1.200,- per jaar. Vrijwilligerswerk mag nooit betaald werk verdringen.

Schulden

Steeds meer mensen hebben moeite om financieel rond te komen en zitten met schulden. Dit gebeurt in alle lagen van de bevolking, ook mensen met een goede baan of een eigen bedrijf/ZZP. De PvdA zet in op een stevige schulddienstverlening. De gemeente helpt iemand met schulden door gesprekken, coaching, doorverwijzen naar de juiste hulpverleners en treedt op tegen deurwaarders en incassobureaus die zich niet netjes gedragen. Jongeren krijgen al vroeg op school voorlichting over omgaan met geld, zo kunnen schulden op latere leeftijd voorkomen worden.

2. Zorg en Leefbaarheid

De PvdA wil:

Zorg

- De zorgvraag is leidend, niet het beschikbare geld;
- De gemeente is een vangnet voor mensen die tijdelijk of langdurig ondersteuning nodig hebben;
- Zorg wordt dichtbij mensen geregeld, zelfstandigheid en zelfredzaamheid staan voorop;
- Mensen ondersteunen gaat voor stenen gebouwen en dure managers;
- Mantelzorgers worden ondersteund met praktische oplossingen en ontvangen jaarlijks een mantelzorgcompliment van 75 euro;
- WMO-platform, Cliëntenraad WWB, lokale WMO-raden, C.I.G. en alle ouderenbonden zijn de ogen en oren van onze samenleving, zij adviseren de gemeente;
- Integratie van technologie en diensten, domotica (huisautomatisering) waardoor mensen langer prettig thuis kunnen blijven wonen.

Een goede gezondheid is waardevol voor ieder van ons, en voor de samenleving als geheel. We willen een goede en betaalbare zorg voor iedereen. In tijden van grote veranderingen moeten met name kwetsbaren kunnen blijven rekenen op de gemeente. Kwaliteit van de zorg moet voor hen gegarandeerd worden. Professionals van de gebiedsteams kijken samen met cliënt en zijn/haar omgeving welke zorg of andere ondersteuning nodig is. Daarbij is de toegankelijkheid van de gebiedsteams optimaal. Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoor moeten de handen ineen slaan om de zorgkosten beheersbaar te houden door meer inzet op preventie. We willen af van marktwerking en het eigen risico.

De PvdA wil dat de zorg weer over mensen gaat en niet over systemen, protocollen en minutenverantwoording. De macht binnen de zorg moet terug naar de cliënt zelf, ondersteund door professionals. De benodigde zorg is leidend, niet het beschikbare budget.

De PvdA wil de zorg dichtbij in de buurt/wijk organiseren. We willen dat ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Familie, burens en vrienden zijn vaak bereid ergens mee te helpen en waar nodig is er professionele hulp. Zo krijgen we

sterke buurten, waar mensen weer aandacht voor elkaar hebben en iedereen een plek heeft. Dorpshuizen, wijkgebouwen en multifunctionele centra zijn daarbij belangrijke ontmoetingsplekken waarin wij willen investeren.

De PvdA ondersteunt mantelzorgers zodat ze niet overbelast raken en zij werk, zorg en gezin kunnen blijven combineren. Door respijtzorg en mantelzorgverlof en verlichten we de zorgtaken. De Himmelsjek voor Huishoudelijke Hulp en mantelzorgers blijft bestaan. Jaarlijks ontvangen mantelzorgers een mantelzorgcompliment van 75 euro.

De PvdA wil:

Leefbaarheid

- Investeren in dorpshuizen en wijkcentra door oprichting van een gemeentelijk investeringsfonds/kernenfonds;
- Mensen, vrijwilligersinitiatieven en gebiedsteams investeren in elkaar en ondersteunen elkaars werkwijze. Burgerinitiatieven vanuit deze coöperatieve gedachte maximaal ondersteunen;
- Ambtenaren zijn goed bereikbaar, kennen de sleutelfiguren in een dorp of wijk en werken regelmatig in de dorpen en wijken;
- Een Plan van Aanpak Inburgering waardoor nieuwe Nederlanders zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen drie jaar aan het werk zijn of naar school gaan.

In een gemeente met 89 kernen en de grootste omvang van heel Nederland is leefbaarheid in alle kernen van belang. Sommige delen van onze gemeente zijn dunbevolkt (met name de IJsselmeerkust). Voor deze dunbevolkte gebieden in het bijzonder, maar voor alle kernen in het algemeen vinden wij het belangrijk minimaal één centrale ontmoetingsplek heeft. Dat kan een dorpshuis zijn of een school, een sportcomplex, een (verbouwde) kerk of een voorziening voor ouderenzorg. Het onderhoud en/of renovatie van deze locaties krijgt een eigen structurele financieringsbron/reserve. Dit vraagt een stevige samenhang tussen de onderwerpen dorpshuizen/wijkgebouwen, sport, cultuur en onderwijs in combinatie met duurzaamheid.

De gemeente is zeer goed in staat om contact te onderhouden met al haar 89 kernen. De inwoners krijgen makkelijk contact met de ambtenaren of bestuurders en initiatieven uit de samenleving worden, indien mogelijk, deskundig ondersteund. Een gemeentelijk investeringsfonds/kernenfonds zorgt ervoor dat alle dorpen zich kunnen ontwikkelen, passend bij de aard en schaal van de omgeving.

Vluchtelingen maken al decennia deel uit van onze maatschappij. De laatste jaren is een extra grote stroom onze kant op gekomen, die wij warm en professioneel hebben opgevangen. Het AZC is van toegevoegde waarde in de gemeente en de wijk Noorderhoek laat zich van haar beste kant zien in de manier waarop de vluchtelingen welkom worden geheten.

Voor de statushouders die aan de gemeente worden toegewezen pleiten

wij voor een Plan van Aanpak Inburgering. Dus niet meer jarenlang in de inburgering, maar direct aan de slag met opleiding, werk en taal. Integreren en participeren staat voorop, waarbij vrijwilligerswerk een goede tussenstap kan zijn. Hiertoe stellen wij samen met het bedrijfsleven, het onderwijs en vluchtelingenwerk een Plan van Aanpak Inburgering op. Insteek van dit plan is dat het grootste deel van de nieuwe Nederlanders per direct naar school kan en binnen drie jaar aan het werk is.

3. Jeugd en onderwijs

De PvdA wil:

Jeugd

- Opvoedingsondersteuning, problemen vroeg signaleren en aanpakken;
- Jeugdzorg wordt zoveel mogelijk thuis gegeven, de jongere met problemen krijgt ondersteuning bij voorkeur in huiselijke omgeving;
- Goede en toegankelijke jeugdzorg voorzieningen;
- De kwaliteit van zorgboerderijen en andere jeugdzorgvoorzieningen wordt goed in de gaten gehouden;
- Jongerenwerk en activiteiten voor jongeren ondersteunen;
- Meer jongeren op stembureaus;
- Veilige en groene speelvoorzieningen;
- Elk jaar een jeugdparlement;
- Afspraken met bedrijven over stage- en werkervaringsplaatsen;

De PvdA wil dat alle kinderen opgroeien in een veilige en stimulerende omgeving, zowel thuis, als in de buurt als op school. Voor zwangeren en jonge ouders zijn en mogelijkheden om in groepsverband met elkaar te spreken over 'positief ouderschap'.

In alle wijken en dorpen zijn goede, uitdagende en groene speelvoorzieningen, ook voor de wat oudere jeugd.

Tachtig procent van de kinderen groeit 'normaal' op en heeft in de jeugd geen extra ondersteuning nodig. De PvdA vindt dat kwetsbare kinderen snel en dichtbij de juiste hulp moeten krijgen. De nadruk moet liggen op een positief jeugdbeleid, "een goede toekomst bieden". De behoefte van het gezin staat hierbij voorop, door ze zélf de regie te geven. Gezinnen hebben met één hulpverlener te maken die vertrouwen en ruimte krijgt om zijn of haar werk te doen. Er is veel aandacht voor preventie en preventieve maatregelen, waardoor de zware specialistische zorg afneemt. Wij willen ouders het recht geven op een familiegroepsplan, zodat zij zelf, samen met hun familie, burens en vrienden de regie houden over de hulpverlening voor hun kind.

De PvdA wil:

Onderwijs

- Scholen die werken vanuit de Integrale Kind Aanpak (IKA) van 0 – 12 jarigen.
- De IKA-school heeft een spilfunctie in dorpen en wijk. Ook andere voorzieningen, zoals consultatiebureau, kinderopvang, sport en cultuur verdienen een plek in de school;
- Voor- en vroegschoolse educatie (Kinderopvang en peuterspeelplaatsen) is er voor ieder kind en betaalbaar voor alle ouders;
- Goede spreiding van sterke scholen over de hele gemeente;
- Veilige fietsroutes voor schooljeugd, alle kinderen moeten zelfstandig en veilig naar school kunnen fietsen;
- Kinderen die dat nodig hebben ontvangen een vergoeding voor het (OV) vervoer naar school;
- Het aantal vroegtijdig schoolverlaters (jongeren zonder diploma) is door goede samenwerking tussen de scholen en de gemeente het laagst van heel Nederland, dat willen we zo houden!;
- Starten met een weekendschool en een zomerschool, zodat kinderen en jongeren die dat willen, zich nog meer kunnen ontwikkelen;
- Starten met een zomerschool, zodat de zomer leuker wordt en er minder terugval van kennis en vaardigheden is;
- Leegstaande schoolgebouwen, in overleg met wijk of dorp, herbestemmen;
- Meer aandacht voor laaggeletterdheid en digibeten onder volwassenen.

De school is een van de belangrijkste plekken in het leven van een kind. Met de Integrale Kind Aanpak (IKA) willen wij dat scholen invulling geven aan de sociale verbondenheid in grotere en kleinere leefgemeenschappen. Zij vervullen een spilfunctie in dorpen en wijken. Voor de leerlingen moet er volop ruimte zijn voor sport en cultuur, huiswerkbegeleiding en brede maatschappelijke ontwikkeling in de school. Daarmee creëert de school gelijke kansen voor alle kinderen.

Kinderopvang en de voorschoolse voorziening van peuters draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen. Daarom is het belangrijk dat de opvang plaatsvindt in een gezonde en veilige omgeving, onder leiding van professionele en goed opgeleide medewerkers. Wij willen dat de kinderopvang naadloos aansluit op het basisonderwijs, zodat kinderen goed voorbereid aan de basisschool kunnen beginnen.

Op termijn willen we toe naar één voorziening voor onderwijs en opvang van kinderen tussen 0 en 12 jaar waarbij het niet uitmaakt of ouders werken of niet werken en waarbij er een goede aansluiting is op het basisonderwijs en de naschoolse opvang. Alle peuters krijgen de mogelijkheid om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Hierbij mag het inkomen van de ouders nooit een belemmering vormen, alle kinderen hebben recht op betaalbare en goede kinderopvang!

Wij willen dat kinderen met een beperking zoveel mogelijk meedoen in het reguliere onderwijs. Dit is goed voor het kind, maar vraagt een extra investering in goede begeleiding. Voor kinderen die niet gedijen in het reguliere onderwijs blijft het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs goed toegankelijk.

We starten met een weekendschool en een zomerschool om kinderen op een leuke manier nog meer ontwikkeling en boeiende aspecten van het leven bij te brengen.

Het aantal vroegtijdig schoolverlaters (jongeren zonder diploma) is door goede samenwerking tussen de scholen en de gemeente het laagst van heel Nederland, dat houden we zo.

4. Sport en Cultuur

De PvdA wil:

Sport

- Sportdeelname is voor iedereen mogelijk, los van inkomen;
- Sportaccommodaties zijn en blijven bruisende activiteitencentra;
- De gemeente ondersteunt verenigingen, waarbij de rol van vrijwilligers erkend en op waarde geschat wordt;
- De subsidies aan sportinstellingen lopen gelijk op met het inflatiepercentage;
- Sport is, naast fit blijven, ook een middel voor ontmoeting en preventie; Een blijvende inzet van de goed functionerende buurtsportcoaches;
- Meer mogelijkheden voor ongeorganiseerd sporten zoals trapveldjes, joggen, fitness etc;
- Sport en bewegen meer stimuleren en toegankelijk maken voor ouderen.

Sport verbreedert, het scheidt een gevoel van saamhorigheid en zorgt voor 'teamspirit' en onderling respect. Door te investeren in sport en beweging investeren we niet alleen in de gezondheid van mensen, maar ook in het bevorderen van participatie, sociale samenhang en integratie. Het is van groot belang dat sport voor iedereen toegankelijk is. Sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke functie in de gemeente. Voor veel sportverenigingen, die op de been worden gehouden door een leger van vrijwilligers, blijkt het almaar moeilijker om nog voldoende mensen te vinden. Het is echter in het belang van de lokale gemeenschap dat een voldoende breed aanbod van sportclubs blijft bestaan. De gemeente moet daarbij de helpende hand bieden. Zij kan dit doen door verbindingen te leggen met bijvoorbeeld de scholen, buitenschoolse opvang, jeugdzorg en wijken. Kinderen en jongeren leren sociale vaardigheden, discipline en sportief gedrag. In verenigingen doen vele mensen ervaring op met vrijwilligerswerk. Om al deze redenen is sport voor de PvdA belangrijk.

De PvdA wil:

Cultuur

- Amateurkunst, evenementen en festivals stimuleren en structureel steunen;
- Theater Sneek, kleinere podia, het Bolwerk, het Atrium en de bibliotheken

zijn belangrijke pijlers van cultuurbeleving. Wij willen deze in stand houden en versterken;

- De inzet van meer cultuurcoaches financieel mogelijk maken;
- Cultuuronderwijs voor alle inwoners betaalbaar houden;
- De subsidies aan cultuurinstellingen lopen gelijk op met het inflatiepercentage;
- Cultuureducatie is belangrijk voor de ontwikkeling van een kind;
- Ons cultureel erfgoed is belangrijk, actief onderhoud aan monumenten en monumentenzorg;
- Ruime aandacht voor de Friese taal, Friese cultuuruitingen, de Hindelooper cultuur en het spreken van het Stadsfries bevorderen;
- Het Bolswarder stadhuis wordt verbouwd tot gemeentelijk archief en bezoekerscentrum: een culturele parel voor de gemeente;
- De kansen voor onze gemeente dankzij “Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018” maximaal benutten;
- Cultuurtoerisme is, naast de watersport, een belangrijke inkomstenbron.

Cultuur is een belangrijke aanjager als het om vrijwilligerswerk en actief verenigingsleven gaat. Cultuur is daarmee een van de belangrijkste aspecten van leefbaarheid. Zonder verenigingen, musea, bibliotheken en theater zijn dorp of stad slechts woonoorden en geen (be)leefwereld. Zij verzorgen een breed basisaanbod voor een breed publiek. De PvdA is daarom trots op de plaatselijke verenigingen en zal de amateurkunst blijvend steunen. De subsidies moet de komende jaren wel weer meegroeien met de inflatie. Wij vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners kunnen meedoen en het meebelevan los van je inkomen. Kortom: cultuur is van iedereen en blijft voor iedereen toegankelijk.

Investeren in cultuur stimuleert de lokale economie, creëert banen en draagt bij aan een innovatief en aantrekkelijk vestigingsklimaat; dat is in het belang van onze inwoners. Cultuur is essentieel voor al onze inwoners, maar ook een mooie slechtweervoorziening voor de toeristen.

5. Wonen, economie en toerisme

De PvdA wil:

Wonen

- Voldoende en kwalitatief goede woningen voor iedere doelgroep, waarbij onze bijzondere aandacht uitgaat naar jongeren en ouderen;
- Betaalbaar en innovatief wonen, zoals in levensloopbestendige woningen, Tiny Houses of senioren-hofjes, worden op een creatieve manier mogelijk gemaakt;
- De woningmarkt stimuleren, in samenwerking met o.a. woningcorporaties, huurdersorganisaties en ontwikkelaars;
- Verhuur voorrang geven op verkoop huurwoningen;
- Ondersteunen van particuliere initiatieven waarbij zogenaamde “rotte plekken” kunnen worden aangepakt;
- Stoppen met het slopen van panden: renoveren heeft de voorkeur;
- De starters- en blijverslening blijvend inzetten voor een goede ontwikkeling van de woningmarkt.
- Meer promotie voor erfpacht;
- Inbreiding voor laten gaan op uitbreiding;
- Voortzetting en doorontwikkelingen van het kernenbeleid;
- Leegstaande panden her benutten en wonen boven winkels te stimuleren. Op deze manier willen we onze binnensteden goed bevolkt en veilig houden;
- Inzetten op energie-neutrale woningen: isolatie oudere woningen en actief aanbieden energiesprong;
- Ons karakteristieke cultuurlandschap behouden;
- Nieuwe slimme oplossingen bedenken voor inpassing van landbouwontwikkelingen in het landschap.

Hoewel de gemeente een beperkte rol heeft in de woningmarkt vind de PvdA dat wij ons met alle beschikbare middelen moeten inzetten om voor iedere burger een kwalitatief goede woning te bieden. De behoefte in dorpen en steden naar (goedkope, sobere) woonruimte voor zowel startende huurders en -kopers als senioren is groot. Betaalbaarheid, beschikbaarheid, bereikbaarheid en duurzaamheid zijn hierin de sleutelwoorden.

Iedereen, ook mensen met een bescheiden inkomen, verdient een betaalbare woning. Wij maken ons sterk voor behoud, renovatie en nieuwbouw van

voldoende betaalbare huurwoningen in stad en platteland. Woningcorporaties proberen een groot deel van hun bezit te verkopen. De PvdA keurt deze kaalslag van huurwoningen af, indien er mensen willen huren, zou dat voor moeten gaan op verkopen. Wij zijn voor meer nieuwbouw-projecten van sociale huurwoningen.

De starterslening is een goed instrument voor jonge starters om een eigen woning te kopen. Ook de blijverslening bevordert dat mensen hun huis kunnen aanpassen en daardoor zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De bouw van seniorenwoningen/aanleunwoningen wordt gestimuleerd. De PvdA vindt dat, waar dat mogelijk is en waar dat wenselijk is, creatieve oplossingen moeten worden ingezet voor gronduitgifte. Het inschakelen van erfpacht is hierbij de meest gangbare optie.

Wij willen dat het vanzelfsprekend wordt dat (groepen) huishoudens die dit willen hun eigen huis kunnen bouwen of met elkaar een groot pand, boerderij, school of fabriek, kunnen verbouwen. Ook zijn er mensen die graag in een heel klein en daardoor goedkoop huisje (Tiny House) of samen met anderen in

een hofje willen wonen. De PvdA steunt deze diverse woonwensen. Particulier opdrachtgeverschap draagt aantoonbaar bij aan een grotere diversiteit van de wijk of het dorp. De bouwregelgeving voor zelfbouw moet zich beperken tot de veiligheid en de constructie van de woning. Ook willen met de bewoners een buurtplan maken waarin doelstellingen voor veiligheid en leefbaarheid worden geformuleerd. Bewoners bepalen op die manier prioriteiten in hun eigen buurt of dorp.

Wij willen dat bewoners meer zeggenschap krijgen over hun woon- en leefomgeving. Wijken of dorpen die dat willen, mogen de groenvoorziening in hun eigen omgeving regelen. De gemeente ondersteunt hen hierin met geld en materiaal.

De PvdA wil:

Economie en toerisme

- In het Plan van de Arbeid is een sterke samenwerking tussen de economische ontwikkeling van de gemeenten en het opnemen van zoveel mogelijk mensen met een beperking op de arbeidsmarkt;
- De gemeente werkt, samen met het bedrijfsleven, aan een inclusieve arbeidsmarkt, waarin voor iedereen een plek is;
- Midden- en Kleinbedrijf (MKB) maximaal stimuleren;
- Klantgericht werken richting ondernemers;
- Verdere deregulering voor bedrijven waar mogelijk;
- Voor ondernemers voldoende fysieke ruimte beschikbaar stellen, maar kritisch zijn op het juiste bedrijf op de juiste plaats;
- Verrommeling van bedrijventerreinen tegengaan;
- Bij nieuwe bedrijventerreinen gaat inbreiding voor uitbreiding en er wordt samenwerking gezocht met buurgemeenten;
- Sfeervolle, attractieve en goedgevulde winkelcentra met een strak beleid; geen detailhandel buiten deze centra;
- Goedkoop en gratis parkeren in de binnensteden;
- De winkelgebieden zijn voor fietsers en voetgangers, niet voor auto's;
- Uitrol breedband (glasvezel), t.b.v. snel internet faciliteren;
- Aandacht voor dagrecreatie eigen inwoners;
- Boeiend en aantrekkelijk blijven voor toeristen, ook voor nieuwe doelgroepen;
- Vergroten van de toegankelijkheid van het landschappelijk gebied door aanleg van meer recreatieve fiets- en wandelpaden;

- De landbouw is duurzaam en werkt in goede harmonie met omringende flora en fauna en biedt vogels en insecten een kansrijke toekomst.

Veel inwoners van onze gemeente werken bij een van de vele bedrijven die hier gevestigd zijn. Het MKB is dan ook met recht een banenmotor. Buiten dat zij werkgelegenheid bieden profiteren ook veel verenigingen en organisaties van materiaal, inzet en sponsoring van bedrijven. De PvdA kiest voor attractieve, sfeervolle en goed gevulde winkelcentra in de grotere kernen. Dat een goed detailhandelsaanbod zowel ten dienste staat van onze inwoners alsook een goede voorziening is voor de toeristen behoeft geen nadere uitleg, maar behoeft wel de aandacht. De gemeente moet zorgen voor een goede en kwalitatieve uitstraling van de openbare ruimte, een goed georganiseerd parkeerbeleid en het faciliteren van ondernemersactiviteiten met minder regels en minder bureaucratie. De belangrijkste rol die de gemeente heeft is de regie over de ruimtelijke ordening; detailhandel zoveel mogelijk geconcentreerd vestigen in de binnensteden/centra.

Toerisme is een belangrijke sector in onze gemeente. Veel bedrijven ontlenen hun bestaansrecht aan het toerisme of profiteren er van. We moeten ervoor zorgen dat ons toeristisch aanbod duurzaam en toekomst-bestendig is. Een groot deel van het toerisme hangt samen met de watersport en juist daar constateert men een behoorlijke vergrijzing. Ondernemers dienen dan ook gefaciliteerd te worden in het aanboren van nieuwe doelgroepen. De sfeervolle plaatsen in onze gemeente lenen zich bij uitstek voor horecafaciliteiten. De PvdA vindt dat de horeca een prominente plek verdient en de ruimte krijgt om te ondernemen.

Ondanks dat onze gemeente geen grote industriële bedrijven kent, zit er een verrassend aantal middelgrote en kleine industriële bedrijven in onze gemeente. Voor deze bedrijven is het belangrijk dat zij als bedrijf op de juiste plek zitten. Steeds meer bedrijven vinden hun plek in voormalige agrarisch panden. Indien mogelijk stimuleert de PvdA dit, omdat hier ook ons agrarisch erfgoed, de boerderijen, behouden blijven.

Een goede internetverbinding is voor iedereen erg belangrijk, wij zijn de stuwende kracht achter de uitrol van glasvezel door onze gehele gemeente zowel in stad als op het platteland.

6. Openbaar gebied

De PvdA wil:

Openbaar gebied

- Veiligheid staat voorop bij onderhoud van wegen en openbare ruimte;
- Het openbaar gebied wordt milieuvriendelijk onderhouden;
- Mensen voor stenen;
- Innovatieve oplossingen stimuleren;
- Meer overleg met inwoners over zaken als wegen, groenonderhoud, verlichting en strooi beleid.

Súdwest-Fryslân is in oppervlakte de grootste gemeente van Nederland. Dit resulteert in een groot bezit van wegen (1200 km), oevers, kaden, bruggen, vaarwegen, riolering, gebouwen en groen. Het onderhoud hiervan is een gemeentelijke taak. Het onderhoudsniveau is maatgevend voor de uitstraling van de gemeente. Daarnaast moet veiligheid altijd voorop staan en mag niet in het geding zijn. De PvdA is de afgelopen periode kritisch geweest op de inzet van financiële middelen in het onderhoud van wegen c.a. en blijft dat ook de komende jaren doen. In de integrale afweging over de besteding van de gemeentelijke middelen zullen wij steeds weer mensen voor stenen kiezen. En indien wij voor stenen kiezen heeft onderhoud van bestaande wegen prioriteit boven nieuw aan te leggen wegen. Daarnaast staat de PvdA open voor innovatieve oplossingen voor het onderhoud.

De PvdA wil:

Verkeer En Vervoer

- Onderzoek naar verleggen tracé Sneek-Leeuwarden vanwege verkeersveiligheid, bereikbaarheid en economische ontwikkeling;
- Ondertunneling van de Kruiswaterbrug A7 bij Bolsward;
- Doorgaande wegen in wijken dorpen moeten optimaal veilig worden ingericht voor alle weggebruikers;
- Fietsnetwerk uitbouwen en veilig en comfortabel houden;
- In stand houden kwaliteit openbaar vervoer per trein en bus;
- Op het spoortraject Sneek – Stavoren de trein twee keer per uur laten rijden;
- Auto's weren uit historische binnensteden;
- Onderzoek naar gratis OV voor minima.

De PvdA wil de binnensteden Sneek en Bolsward goed bereikbaar houden, maar is geen voorstander van blik op straat in onze fraaie monumentale binnensteden. We willen geen overlast van auto's van forenzen en bezoekers in woonwijken.

Wij blijven investeren in een comfortabel en veilig netwerk voor het fietsverkeer. Dat geldt zeker ook voor het buitengebied. We vergroten de toegankelijkheid van het landschappelijk gebied door aanleg van meer recreatieve fiets- en wandelpaden.

De verkeersveiligheid in de wijken en dorpen willen wij goed in beeld hebben. Naast de situatie in de omgeving van de scholen vraagt ook de confrontatie tussen het steeds zwaarder wordende landbouw- en vrachtverkeer en fietsers om specifieke aandacht.

Doorgaande wegen in wijken en dorpen (zoals de Worp Tjaardastraat, Middelseelaan, Groene dijk, Molenkrite, doorgaande wegen door Ijsbrechtum en Woudsend etc.) moeten optimaal veilig worden ingericht voor alle weggebruikers. Dus ruim aandacht voor fietsers, voetgangers-oversteekpunten en verkeer-remmende maatregelen.

De PvdA vindt de OV-bereikbaarheid van stad en dorp belangrijk. Vooral voor scholieren en ouderen moeten verbindingen in stand blijven. De PvdA zal maatwerkinitiatieven vanuit de dorpen, zoals een buurtbus, actief ondersteunen. De PvdA is voorstander om op het spoortraject Sneek – Stavoren de trein twee keer per uur te laten rijden. Ook in de avonduren zou er de mogelijkheid moeten zijn om dit traject te optimaliseren. Voor minima zijn reiskosten vaak een struikelblok, wij pleiten voor een onderzoek naar gratis OV voor minima.

7. Milieu, energie en duurzaamheid

De PvdA wil:

Milieu

- De donkere nacht is van grote schoonheid, wij zetten ons in tegen lichtvervuiling;
- Behoud van ons mooie landschap en bevorderen van ecologische diversiteit;
- Landbouw en veeteelt zoveel mogelijk ecologisch en biologisch;
- Kinderen worden van jongs af aan betrokken bij de natuur en natuurbeheer; Een fair trade gemeente zijn en blijven;
- De gemeente stimuleert initiatieven om te komen tot wijk- en dorpsmoestuinen;
- De gemeente heeft oog heeft voor de toekomst en zuinig is op het milieu; wij zetten in op minder belastende alternatieven zoals ecologisch groenbeheer; Een ‘aanvalsplan’ voor de aanpak van het toenemend zwerfafval;

Energie

- Wij verzetten ons tegen de winning van aardgas en andere fossiele brandstoffen;
- Wij steunen lokale initiatieven zoals coöperatieve zonne-energie en dorps- en stadstuinen;
- Dat de compensatiegelden van de bouw van een windmolenpark worden ingezet om de omgeving van het windmolenpark, de IJsselmeerkust, aantrekkelijk te houden;
- Wij zijn tegen het plaatsen van nieuwe solitaire windmolens en voor een uitsterfconstructie voor bestaande windmolens;
- Extra financiën en onderzoek en naar de veiligheid en gezondheid van het wonen onder en nabij hoogspanningslijnen, antennes en zendmasten;

Duurzaamheid

- Duurzaamheid als leidraad voor alle ontwikkelingen;
- Doorgaan met Energiesprong: het ondersteunen van inwoners in het energieneutraal mogelijk maken van hun woningen;
- De gemeenten neemt initiatief om scholen, wijk- en dorpsgebouwen, cultuur- en sportaccommodaties te verduurzamen (bijvoorbeeld zonnepanelen), zodat de exploitatie verlicht wordt;
- De gemeente investeert om rijden in elektrische auto's te vergemakkelijken.

We wonen in een bijzonder mooie omgeving en dat willen we zo houden. Ons landschap is van uitzonderlijke kwaliteit en heeft voor ons hoge prioriteit: dat willen we behouden. Dus moeten we duurzaam en zorgvuldig omgaan met ons gebied. We gaan door met het project Energiesprong: de gemeente ondersteunt inwoners in het zo duurzaam mogelijk maken van hun woningen.

De gemeente heeft als lokale overheid een voorbeeldfunctie jegens duurzaamheid en milieu. Ook onze burgers zijn zich erg bewust van het milieu. De PvdA wil het verder uitbreiden van het aantal zonnepanelen van harte stimuleren. De PvdA ondersteunt ook andere vormen van alternatieve energie, zoals het experiment met zoet/zoutenergie op de Afsluitdijk en windenergie. We zijn tegen de winning van aardgas of andere bodemstoffen. Om vrij te worden van vervuilende fossiele brandstoffen realiseren we dat zonneweiden mogelijk worden. Op het gebied van windenergie gaat SWF haar bijdrage ruimschoots leveren, meer windmolens zij niet wenselijk.

8. Veiligheid en dienstverlening

De PvdA wil:

Veiligheid en dienstverlening

- Vereenvoudiging van regels en gemeentelijke bureaucratie uitbannen;
- Een moderne dienstverlenende organisatie waarbij de klant (inwoner, het bedrijf en de maatschappelijke instelling) centraal staat;
- Goede prijs-kwaliteit verhouding bij gemeentelijke producten. Digitale producten worden goedkoper aangeboden;
- Experimenteren met nieuwe vormen van inspraak;
- Investeren in en intensiveren van contacten met wijkplatforms, stadsbelangen en dorpsbelangen;
- Bankdiensten toegankelijk voor iedereen. Pinautomaat is voor landelijk gebied essentiële voorziening;
- Een goede toegankelijkheid van openbare gebouwen: met name rolstoelen, scootmobiel en rollators hebben overal goede toegang;
- Instellen van vuurwerkvrije zones ter voorkoming van overlast, met name rond ouderzorglocaties.

De gemeente werkt vanuit vertrouwen, zij is zelf te vertrouwen en vertrouwt haar inwoners. Nodeloze controles of het aanleveren van veel bewijsstukken zullen tot een minimum worden teruggedrongen. Door meer inspraak van inwoners, komt de gemeente tot een nog betere besluitvorming. Uitgangspunt hierbij blijft dat de gemeente dichtbij de burger staat en een betrouwbare, open en betrokken partner is. Het intensiveren van de contacten tussen wijkplatforms, dorpsbelangen, stadsbelangen en dorpencoördinatoren gelden hierbij als voorbeelden. Wij willen dit actief betrekken van mensen nog meer uitbreiden.

Bij het tot stand komen van nieuw beleid of aanpassing van het huidige beleid vindt de PvdA het van belang dat zowel de signalen vanuit de samenleving als de signalen vanuit de uitvoering en handhaving worden meegenomen. Een interactieve manier van het opstellen van beleid zorgt ervoor dat het bijdraagt aan de gestelde doelen. Inwoners meer betrekken vooral om mee te denken in beleid en oplossingen.

De gemeente biedt veel van haar diensten aan via internet. De website en een speciale app zijn overzichtelijk en begrijpelijk. Maar altijd blijft de mogelijkheid om via papier, telefoon of in direct persoonlijk contact met de gemeente te communiceren. Oudere of hulpbehoevende inwoners kunnen desgewenst ook thuis bezocht worden. We moeten ervoor waken dat laaggeletterden, digibeten en ouderen niet tussen wal en schip vallen. De gemeente moet goed zicht hebben op de omvang en behoeften van deze kwetsbare groepen.

Veiligheid is een ruim begrip. Het is van belang dat inwoners van haar gemeente een hoog gevoel van veiligheid ervaren. De PvdA vindt het van belang dat er goed beleid is vastgelegd waarop gehandhaafd kan worden. Hierover wordt helder gecommuniceerd. In verband met het grote verzorgingsgebied willen wij dat de gemeente niet alleen inzet op bestrijding, maar ook op preventie van overlast en risico's.

9. Financiën

De PvdA wil:

Financiën

- Een sluitende (meerjaren-) begroting voor een gezonde financiële situatie. De begroting heeft voldoende buffer om risico's op te vangen, zonder dat er onnodige financiële potjes worden gecreëerd. Structurele uitgaven worden met structurele middelen gedekt;
- Gemeentelijke bezuinigingen gaan NIET ten koste van het armoede- en zorgbeleid. In de optiek van de PvdA dienen de sterkste schouders de zwaarste lasten te dragen en gaan “mensen voor stenen”;
- De totale woonlasten (ozb, rioolbelasting en afvalstoffenheffing) stijgen niet harder dan de inflatie;
- De gemeente is gastvrij als het gaat om parkeren: parkeertarieven zijn niet bedoeld als inkomstenbron, maar om sturing te geven aan het parkeerbeleid;
- We besteden als gemeente alleen taken uit of doen deze samen met andere gemeenten, als daarmee voordeel wordt behaald;
- Bij eventuele nieuwe bezuinigingen, wordt ook op het ambtelijk apparaat bezuinigd;
- De subsidies aan sport- en cultuurinstellingen lopen gelijk op met het inflatiepercentage.

De economische situatie in ons land is verbeterd. Maar we zijn er nog niet, er is momenteel nog onvoldoende geld voor nieuwe ontwikkelingen. De PvdA kiest altijd voor mensen in plaats van stenen. Bezuinigingen mogen in geen geval ten koste gaan van het armoede- en zorgbeleid. Bovendien wil de PvdA de woonlasten niet verhogen. En daar waar dat onafwendbaar is, geldt het principe: sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

Speerpunten PvdA Súdwest-Fryslân voor de gemeenteraadsverkiezingen van 22 november 2017

1. Werk en Inkomen

- Súdwest-Fryslân is de meest sociale gemeente van Nederland
- Structureel werk heeft een vast contract
- Slim aanbesteden voor lokale ondernemers: “Eigen ondernemers voorop”
- Armoede onder kinderen accepteren we niet
- “Vrijwilligers zijn kampioenen”, zij verdienen volop ondersteuning

2. Zorg en leefbaarheid

- De zorgvraag is leidend, niet het geld
- Zorg wordt dichtbij mensen geregeld
- Mensen ondersteunen gaat voor stenen gebouwen en dure managers
- Vernieuwing van zorg komt van onder-op en niet van bovenaf
- Dorpshuizen en wijkcentra zijn en blijven belangrijk

3. Onderwijs en Jeugd

- Veilige fietsroutes voor onze schooljeugd
- Zomerscholen en weekendscholen om kansen te bieden
- Leegstaande schoolgebouwen in overleg met het dorp of omwonenden herbestemmen
- Elk jaar een jeugdparlement
- Alle kinderen verlaten school met een diploma

4. Sport en Cultuur

- Sport stimuleren voor jong en oud. “Sport verbindt”
- Sportaccommodaties zijn en blijven bruisende centra
- Meertaligheid als “rijkdom” benutten
- Cultuur voor iedereen toegankelijk en betaalbaar
- Amateurkunst, evenementen en festivals stimuleren en steunen
- Cultuureducatie voor alle kinderen
- Zorg voor onze monumenten: “Súdwest mooi houden”

5. Betaalbaar en goed wonen

- Voldoende betaalbare en duurzame woningen voor iedere doelgroep
- Extra aandacht voor starters en ouderen: Tiny-houses en senioren-hofjes
- Verhuren van woningen boven verkoop van woningen
- Rotte plekken en leegstand aanpakken
- Wonen boven winkels stimuleren: “levendige steden en dorpen”
- Meer sociale huurwoningen

6. Economie en een gastvrij Sudwest-Fryslân!

- Een sterk MKB (Midden- en Kleinbedrijf)
- Regelgeving eenvoudiger
- Kwaliteitsslag op bedrijventerreinen
- Aantrekkelijke winkelcentra
- Goedkoop en gratis parkeren
- Goed internet voor iedereen
- Goed onderhouden toeristische voorzieningen

7. Bereikbaar en veilig

- Veilige en goed onderhouden wegen en fietspaden
- Groenonderhoud en strooien meer in overleg met inwoners
- Frequentie treinverkeer traject Stavoren-Leeuwarden verhogen
- Geen overlast van auto's van forensen e.d. in woonwijken
- Ruim aandacht voor fietsers en oversteekplaatsen voetgangers

8. Duurzaam is de toekomst

- Lokale initiatieven (zoals dorps-coöperaties) voor energie en besparing stimuleren
- Diversiteit in het (agraris) landschap
- Zwerfafval opruimen
- Verzet tegen winning aardgas en andere fossiele brandstoffen
- Ons unieke open-landschap behouden: tegen plaatsing nieuwe solitaire windmolens
- Investeren in elektrische oplaadplaatsen voor fietsers en auto's
- Extra investeren in veiligheid en gezondheid van wonen bij hoogspanningskabels, antennes en zendmasten

9. De gemeente is er voor de inwoners

- De gemeente is toegankelijk en spreekt begrijpelijke taal
- Wij zijn een betrouwbare, eerlijke en besluitvaardige gemeente dichtbij mensen
- Een gemeente die de dialoog zoekt met inwoners
- Bankdiensten en pinautomaten voor landelijk gebied in stand houden
- Wijkplatforms, stads- en dorpsbelangen zijn belangrijke gesprekspartners

10. Financieel gezond en investeren in mensen

- Verantwoord omgaan met de belastinginkomsten van inwoners en bedrijven
- De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten
- Geen bezuinigingen op zorg- en armoedebeleid
- Lokale lasten blijven gelijk of worden verlaagd
- De subsidies aan sport- en cultuurinstellingen worden voor inflatie vergoed

Onze kandidaten - eerste 8 uitgelicht

1. Stella van Gent
2. Johan Feenstra
3. Johan Langbroek
4. Thijs van de Wall
5. Djoke de Jong
6. Habtamu de Hoop
7. Marianne Poelman
8. Paula van der Veer

9	Akkus	T. (Turan)	m	Bolsward
10	Scholtanus	P.J. (Pieter Jan)	m	Sibrandabuorren
11	van der Schaaf	H. (Hester)	v	Bolsward
12	Konst-Boven	R. (Rianne)	v	Sneek
13	de Boer	M. (Marten)	m	Itens
14	Damstra	E. (Eeuwke)	m	Woudsend
15	Feenstra	W.J. (Wessel)	m	Sneek
16	Jonker	W.G. (Wijtze)	m	Wommels
17	Ijssels	P. (Piet)	m	Scharnegoutum
18	Regeling-Snijder	M.G. (Margriet)	v	Ijlst
19	Jarir	N. (Nassim)	m	Sneek
20	de Jong	G. (Gerben)	m	Goënga
21	Konst	M.T. (Mark)	m	Sneek
22	Feenstra	M. (Maaike)	v	Groningen
23	de Boer	F.H.G. (Folkert)	m	Sneek
24	Miedema	H.A. (Henk)	m	Workum
25	Keekstra	H. (Hein)	m	Bolsward
26	de Vries	A.J. (Anne Jochem)	m	Poppenwier
27	Boot	T.M. (Titia)	v	Sneek
28	van Erp	J.M.H. (Jan)	m	Raerd
29	Wijnia	H. (Harm)	m	Bolsward
30	van den Broek	B.J. (Hans)	m	Sneek
31	van Oosten	M. (Minne)	m	Sneek
32	Iedema-Oppedijk	Y.J. (Yolanda)	v	Bolsward
33	Smid	H. (Henderik)	m	Hindeloopen
34	Bouwhuis	J.G. (Jacob)	m	Workum
35	Hekkema	W.K. (Wieko)	m	Tjerkwerd
36	de Haan	W. (Wietse)	m	Sneek
37	Mollema	P. (Piet)	m	Bolsward
38	Klaassens	B.H. (Ben)	m	Reaerd
39	Sinnema	W. (Wigle)	m	Arum
40	Helder	K.F. (Karel)	m	Makkum
41	de Waard	M.G. (Mark)	m	Sneek
42	Tolsma	S. (Sjoerd)	m	Sneek

Meer informatie over de kandidaten op www.pvdaswf.nl

Meer kansen, meer delen

Vol vertrouwen op naar de toekomst!

